

Làm sao Địch Phó và i Bức Kinh ị Biện Đông?

Tác Giả: Dana Dillon, ng&#i d&#ch: Nguyễn Qu&#c Kh&#i
Thứ Bảy, 02 Tháng 7 Năm 2011 04:50

T&#i sao Hoa K&# không th&# đ&# cho tham v&#ng v&# lãnh th&# c&#a Trung Qu&#c t&# do hoành hành?

Bà Dana R. Dillon là tác gi&# c&#a cu&#n sách “The China Challenge” (2007) và là m&#t nhà bình lu&#n th&#&#ng xuyên v&# các v&#n đ&# Á châu và an ninh qu&#c gia.

Ngu&#n b&#t &#n nguy hi&#m nh&#t t&#i Á châu là m&#t Trung Qu&#c đang v&#&#n lên và đòi h&#i quy&#n l&#i. Bi&#n Đông s&# là n&#i mà Trung Qu&#c dám m&#o hi&#m nhi&#u nh&#t vào m&#t cu&#c xung đ&#t v&# l&#c. Lãnh h&#i ít yên l&#ng này đang n&#i sóng vì nh&#ng cu&#c thao diễn h&#i quân và nh&#ng l&#i tuyên b&# hùng h&#n. Nhi&#u h&#c gi&#, chính tr&# gia, và nh&#ng v&# t&#&#ng lãnh h&#i quân ngũ r&#ng Bi&#n Đông s&# là m&#t n&#i c&#nh tranh gi&#a nh&#ng c&#&#ng qu&#c.

Ng&#&#i ta b&#t đ&#u suy đoán v&# nh&#ng s&# va ch&#m s&#p x&#y ra khi Ngo&#i Tr&#&#ng Hoa K&# Hillary Clinton tuyên b&# t&#i Di&#n Đ&#n ASEAN vào tháng 7, 2010 r&#ng Hoa K&# có quy&#n l&#i qu&#c gia t&#i Bi&#n Đông. Bà xác đ&#nh r&#ng Hoa K&# có quy&#n t&# do l&#u thông &# Bi&#n Đông, &#ng h&# m&#t ti&#n trình h&#p tác đ&# gi&#i quy&#t nh&#ng cu&#c tranh ch&#p v&# lãnh th&# &# khu v&#c này và b&#n tuyên ngôn c&#a ASEAN và Trung Qu&#c vào năm 2002 v&# cách &#ng x&# c&#a các qu&#c gia t&#i Bi&#n Đông.

Mác dáu lái tuyên bá cáa Bà Clinton áng há tháa hiáp cáa chính Trung Quác vái nháng nác Đông Nam Á, ngoái tráng cáa Trung Quác đã phán áng mát cách tiêu các ráng lái tuyên bá cáa Bà Clinton “thát sá là mát cuác tán công vào Trung Quác”. Giái chác quân sá Trung Quác tuyên bá cháng lái viác quác tá hóa cuác tranh cháp giáa sáu quác gia và tá chác mát cuác thao dián hái quân lán lao khác tháng tái Bián Đông vào ngay tuán sau.

Sá đòi hái vá chá quyán trên toàn thá khu vác á Bián Đông và ý đánh ép buác thi hành chá quyán này cáa Trung Quác là nguyên nhân cáa cuác đái đáu á bián cá. Nháng sá xác xác này cáa Trung Quác bát nguán tá quan đám ráng lách sá áy nhiám Trung Quác cai trá tát cá trên thá gian này. Bánh tráng biên giái hàng ngàn dám xuáng Bián Đông chá là mát cách biáu lá tám nhán này vá mát trát tá mái cáa thá giái theo lái Trung Quác. Phù háp vái tá táng “đá hoa vi trung” [láy Trung Hoa làm rán vũ trá] (Sinocentric ideology), Bác Kinh tin ráng quyán lác cáa Trung Quác trên các nác nhá phái [láy uát] quyát đánh chính sách ngoái giao cáa nháng nác này. Sau khi Bà Clinton thá thách Trung Quác vá chá quyán á Bián Đông, ngoái tráng Trung Quác nhán chám chú vào mát nhà ngoái giao Tân Gia Ba và tuyên bá ráng “Trung Quác là mát nác lán và nháng quác gia khác là nháng nác nhá, và đó là sá thát.” Vào ngày thá Hai tiáp theo, ngoái tráng Trung Quác công bá ráng “Quan đám cáa Trung Quác đái đán cho quyán lái cáa nháng ngái bán Á châu.”

Viác tranh cháp vá lánh thá á Bián Đông đã xáy ra tá vài tháp nián trác, nháng ngày nay chính quyán Trung Quác cám tháy đã đát đác cá nhiáu thành quá và Quân Đái Giái Pháng Nhân Dân có mát ngân sách quân sá gia tăng nhanh nhát thá giái. Lái tuyên bá cáa Ngoái Tráng Clinton có thá là mát phán áng đái vái nháng lái tuyên bá trác đáy cáa ngoái tráng Trung Quác Đái Bánh Quác (Dai Bingguo) vái chính Bà Clinton và đác cá láp lái vái mát vài phá tá Hoa Ká ráng viác tán tráng chá quyán cáa Trung Quác á Bián Đông là mát quyán lái cát lái ngang vái Đái Loan và Tây Táng. Mác dù ông Đái Bánh Quác ngáng không dùng tá “cát lái” đá mô tá chá quyán lánh hái, nháng nhán vát quân sá ván sá đáng tá này. Vào tháng 1, 2011 máng lái cáa nhát báo Nhân Dân, mát cá quan ngán luán cáa Đáng Cáng Sán Trung Quác, đã thám dò đá luán cáa đác giá vá “Bián Đông có phái là quyán lái cát lái cáa Trung Quác hay không?” 97% cáa 4,300 ngái trá lái nói có.

Báo vá tá do láu thông tái mát trong nháng đáng hàng hái bán báu nhát thá giái không đáa vào sáng đán, đòi hái mát giái pháp thân thián cáa nháng phe tranh cháp. Đá bát đáu mát tián tráng giái quyát hoác trung láp hóa ván đá đòi hái mát sá lánh đáo và sá quyát tâm cáa Hoa Ká. Mát chián lác ngoái giao cáng rán đác cá há trá bái mát lác láng hái quân đáng ká và mát sá lánh đáo kiên nhán có thá duy trì đác sá cân báng trong vùng, báo vá đác tá do láu thông, sá toàn ván cáa luát quác tá, và nán đác láp và chá quyán cáa nháng nác Đông Nam Á.

Đãi với quan đĩ m cĩ a Hoa Kĩ, giĩ pháp tĩ tĩ nhĩ t đĩ với viĩ tranh chĩ p ĩ Biĩ n Đông là nhĩ ng n&#c trong khĩ i ASEAN lĩn cĩ n với Trung Qu&#c mĩ c nhĩn chĩ p nhĩ n quan đĩ m cĩ a Bĩ c Kinh và toàn thĩ Biĩ n Đông trĩ thành lĩnh thĩ cĩ a C&#ng Hòa Nhân Dân Trung Qu&#c. Quan đĩ m cĩ a Bĩ c Kinh cũĩ là giĩ pháp tĩ tĩ nhĩ t đĩ với các n&#c ASEAN và mĩi quĩ gia liĩn hĩ đĩ n thĩ ng mĩi trên trái đĩ t. Nhĩ ng cũĩ sĩ là mĩt giĩ pháp tĩ hĩi nũ Hoa Kĩ đĩ đĩ u song ph&#ng với Trung Qu&#c mà không có hũ thuĩ n vĩ ng chĩ c và cam kĩ t đĩ với nhĩ ng hành đĩ ng cĩ a Hoa Kĩ bĩi nhĩ ng quĩ gia ven biĩ n đĩ chĩ quyĩ n ĩ Biĩ n Đông và bĩi nhĩ ng đĩ ng minh Á chĩu và Thái Bĩnh Đĩĩ ng cĩ a Hoa Kĩ. Không có sĩ liĩn minh ĩ trong vũng, Hoa Kĩ sĩ mĩ c kĩ t vào mĩt chĩĩ n đĩ ch ĩ cuĩ đĩĩ ng tiĩ p vĩ n nhĩ ng lĩĩ ĩ sũ trong tĩ m vĩ cĩ a mĩt c&#ng quĩ c lĩ n đĩng vĩĩ n lĩn.

Mĩt giĩ pháp lý t&#ng đĩ với nhĩ ng n&#c ASEAN là chĩ ng lĩĩ lĩp trĩĩ ng cĩ a Trung Qu&#c và khĩ ng đĩ nh vĩ mĩt giĩ pháp đĩ ph&#ng đĩ a trên Quy ỹĩ c vĩ Biĩ n cĩ a Liĩn Hiĩ p Quĩ c (U.N. Convention on the Law of the Sea – UNCLOS) và luĩ t lĩĩ ng xĩ ghi rõ trong Hiĩ p Đĩ nh Thân Hũ u và Th&#ng Mĩi mà Trung Qu&#c đĩ ký kĩ t vào năm 2002. Giĩ pháp này không thĩ thĩ c hiĩ n đĩĩ c trĩ khi các quĩ gia ASEAN phát triĩ n tài nguyĩn vĩ chĩĩ trĩ, kinh tĩ và quĩn sĩ đĩ thĩ thĩch ỹ nh h&#ng cĩ a Trung Qu&#c. Trong ngũ n hĩ n, các quĩ gia ASEAN có thĩ đĩ a vào Hoa Kĩ, và nhĩ ng sĩ c mĩ nh khĩc trong vũng nhĩ Nhĩ t Bĩ n, ỹ n Đĩ, và Úc Chĩu, trong khi nhĩ ng quĩ gia ASEAN phát triĩ n khĩ nĩng ngĩn chĩ n cĩ a mĩnh. Trong dĩi hĩ n, nhĩ ng n&#c này phĩi tĩ đĩi phĩ.

ASEAN sĩ lĩĩ ng lĩ chĩ p nhĩ n sĩ trĩ giũp cĩ a Hoa Kĩ nũ đĩ chĩ là mĩt phĩ n cĩ a chĩĩ sĩch đĩ a chĩĩ chĩ ng Trung Qu&#c cĩ a Hoa Kĩ. Trung Qu&#c không nhĩ ng chĩ là mĩt n&#c lĩng giĩ ng đĩ với Đĩng Nam Á, nhĩ ng cũĩ là mĩt đĩi tĩc th&#ng mĩi, đĩ u tĩ, và mĩt đĩ ng mĩnh chĩĩ trĩ trong mĩt sĩ trĩĩ ng hĩ p. Xĩc nhĩ n sĩ đĩ đĩ a cĩ a Trung Qu&#c và yĩu cũ u nhĩ ng n&#c ASEAN tham gia vào trong mĩt liĩn minh chĩ ng Trung Qu&#c là mĩt c&#ng thĩ c sĩ đĩ a đĩ n thĩ t bĩi. Thay vào đĩ, Hoa Kĩ phĩi phát triĩ n cho nhĩ ng n&#c Á chĩu mĩt tĩ m nhĩn rõ rĩng trái ng&#c vĩ sĩ ĩp đĩ t quyĩ n bĩ chĩ theo lĩĩ cĩ xĩ a cĩ a Trung Qu&#c. Tĩ m nhĩn cĩ n phĩi bao gĩ m nhĩ ng nguyĩn tĩ c truyĩ n thĩ ng cĩ a Tĩy Ph&#ng: tĩ do th&#ng mĩi, đĩ c lĩp chĩĩ trĩ, và chĩ quyĩ n vĩ lĩnh thĩ.

Vĩ n đĩ Biĩ n Đông

Sĩu n&#c đĩ chĩ nguyĩn vĩ các đĩ o ỹ Biĩ n Đông là C&#ng Hòa Nhân Dân Trung Qu&#c, C&#ng Hòa Trung Hoa (Đĩi Loan), Viĩ t Nam, Mã Lai, Phi Luĩ t Tĩn, và Brunei. Trung Qu&#c và Đĩi Loan đĩ chĩ quyĩ n ỹ Biĩ n Đông bĩ ng cĩch đĩ a trên di vĩ t vĩĩ hĩa, nhĩ ng ĩm chĩ vĩĩ hĩ c mĩ hĩ,

h&#c xâm chi&#m công khai. Vi&#t Nam cũng đòi ch&# quy&#n trên t&#t c&# các đ&# o i Bi&#n Đông b&#ng cách đ&#a vào nh&#ng tài li&#u l&#ch s&#, s&# t&# b&# quy&#n s&# h&#u c&#a Nh&#t B&#n trên nh&#ng hòn đ&# o i Bi&#n Đông, và nh&#ng văn b&#n pháp lý v&# m&#t vài hòn đ&# o t&# th&#i Pháp đ&# h&#. Phi Lu&#t Tân, Mã Lai, và Brunei đòi ch&# quy&#n trên t&#t c&# h&#c m&#t ph&#n c&#a qu&#n đ&# o Tr&#ng Sa (Spratly Islands) b&#ng cách ph&#n l&#n đ&#a trên đ&#c khu v&#c kinh t&# (exclusive economic zone – EEZ) và th&#m l&#c đ&#a. Theo Quy &#c Liên Hi&#p Qu&#c v&# Lu&#t Bi&#n, m&#t EEZ n&#i r&#ng 200 h&#i lý t&# đ&#ng n&#c th&#p i b&# bi&#n. B&#n đ&# Bi&#n Đông c&#a Trung Qu&#c cho th&#y nh&#ng đ&#ng ch&#m kéo dài xu&#ng đ&#c khu kinh t&# i đ&#o Natuna c&#a Nam D&#ng, và có ti&#m năng l&#i cu&#n Nam D&#ng tr&# thành n&#c th&# b&#y trong v&# tranh ch&#p ch&# quy&#n i Bi&#n Đông.

Đây không ph&#i là m&#t v&#n đ&# pháp lý khó hi&#u mà là m&#t s&# đ&#a c&#n k&# và nguy hi&#m đ&#n kinh t&# toàn c&#u và môi sinh c&#a vùng. Nh&#ng đ&#ng hàng h&#i qua Bi&#n Đông n&#i li&#n Á châu v&#i Âu châu làm cho Bi&#n Đông là m&#t khu v&#c b&#n r&#n nh&#t th&# gi&#i. G&#n m&#t n&#a đ&#ch v&# chuyên ch&# b&#ng đ&#ng th&#y c&#a th&# gi&#i đi qua Bi&#n Đông và t&# Trung Đông m&#t ph&#n đáng k&# đ&#u đ&#c ch&# đ&#n mi&#n Đông B&#c Á châu. Bi&#n Đông cũng có r&#t nhi&#u khoáng ch&#t hydrocarbons đ&#i i nhi&#u đ&#ng khác nhau. V&# biên gi&#i không gi&#i quy&#t và s&# đ&#a quân s&# tr&#ng tr&#n làm c&#n tr&# vi&#c khai thác nh&#ng tài nguyên này m&#t cách hoàn toàn. Sau cùng vì vi&#c đánh cá quá đ&#, m&#c cá thu ho&#ch gi&#m m&#t cách đáng k&#, khi&#n ng&# dân ph&#i dùng nh&#ng k&# thu&#t xông xáo h&#n. N&#u không có m&#t th&#a hi&#p đa ph&#ng đ&# quy đ&#nh vi&#c đánh cá i Bi&#n Đông, k&# ngh&# đánh cá và tình tr&#ng sinh thái s&# nhanh chóng tr&# thành m&#t th&#m h&#a.

Yêu sách c&#a Trung Qu&#c

T&#t c&# nh&#ng n&#c đòi ch&# quy&#n i Bi&#n Đông đ&#u ch&#ng minh quy&#n s&# h&#u c&#a mình b&#ng cách s&# đ&#ng đ&#nh nghĩa c&#a Quy U&#c LHQ. Ch&# có Trung Qu&#c s&# đ&#ng nh&#ng ph&#ng ti&#n nh&# s&#c m&#nh v&# kinh t&#, chính tr&# và quân s&#, m&#t l&#p tr&#ng ngo&#i giao không dung hòa; và đã bi&#u l&# thái đ&# hung hăng nh&#m đ&#t đ&#c nh&#ng m&#c tiêu c&#a h&#. S&# vi&#c này làm cho B&#c kinh tr&# nên m&#t n&#c quan tr&#ng nh&#t trong vi&#c gi&#i quy&#t tranh ch&#p đ&#t đ&#i và cũng là m&#t ch&#ng ng&#i to l&#n nh&#t cho vi&#c tìm ki&#m gi&#i pháp.

Khi có nh&#ng bàn cãi ngo&#i giao và th&#ng thuy&#t đ&# tìm gi&#i pháp cho s&# tranh ch&#p, B&#c Kinh luôn luôn nh&#c nh&#ng qu&#c gia khác r&#ng Bi&#n Đông là c&#a Trung Qu&#c và t&# ch&#i không th&#ng l&#ng ngo&#i tr&# các n&#c ch&#p nh&#n ch&# quy&#n không th&# tranh cãi c&#a Trung Qu&#c. Cho t&#i hôm nay, chi&#n thu&#t c&#a Trung Qu&#c là ch&# ch&#p nh&#n th&#ng thuy&#t song ph&#ng và tránh s&# đ&#ng Quy &#c LHQ ho&#c b&#t c&# phe nào i ngo&#i. Ngoài ra, Trung Qu&#c đã ra nh&#ng b&#n tuyên ngôn và đ&#nh nghĩa làm ti&#n trình tìm ki&#m gi&#i pháp tr&# nên vô cùng ph&#c t&#p và đ&#t Trung Qu&#c vào v&# đ&#ng đ&# v&#i t&#t c&# m&#i qu&#c gia trong th&# gi&#i hàng h&#i.

Đãi với nh&#ng n&#c có b&# b&#n ph&#c t&#p và cong queo, nh&# Na Uy ho&#c nh&#ng qu&#c gia có nhi&#u đ&#o nh&# Phi Lu&#t Tân và Nam D&#ng, vì&#c v&# ranh gi&#i duyên h&#i r&#t khó khăn. Th&#m l&#c đ&#a và nh&#ng khó khăn này đ&#c th&#a nh&#n b&#i Quy &#c LHQ nh&# Đ&#u 7 (đ&#ng th&#ng), Đ&#u 47 (đ&#ng đ&#o cong queo), và Đ&#u 76 và Đ&#u 77 (th&#m l&#c đ&#a). Nh&#ng đ&#u kho&#n này cho phép nh&#ng qu&#c gia v&# ranh gi&#i cho nh&#ng vùng duyên h&#i ph&#c t&#p và ch&#t h&#p và nh&#ng hòn đ&#o mi&#n là nh&#ng ranh gi&#i này không c&#n tr&# t&# do l&#u thông th&#ng l&#. Tuy nhiên, B&#c Kinh n&#i r&#ng đ&#nh nghĩa c&#a nh&#ng đ&#u kho&#n này và áp đ&#ng cho nh&#ng hòn đ&#o Trung Qu&#c đòi h&#i ch&# quy&#n và ph&#n đ&#t đ&#c theo đ&#ng b&#n.

Ủy Ban Th&#ng Tr&#c c&#a Qu&#c H&#i Trung Qu&#c thông qua “Đ&#o Lu&#t v&# Lãnh H&#i và Nh&#ng Khu V&#c Lân C&#n” (Lu&#t Lãnh H&#i) vào ngày 25 tháng 02, 1992. Lu&#t này không nói rõ nh&#ng ph&#n đ&#t nào Trung Qu&#c đòi h&#i, nh&#ng xác đ&#nh ch&# quy&#n trên hai qu&#n đ&#o Hoàng Sa (Paracel Islands) và Tr&#ng Sa (Spratly Islands). Ngoài ra, Trung Qu&#c ph&# b&#n m&#t b&#n đ&# bao g&#m toàn th&# B&#n Đông t&# đ&#o H&#i Nam đ&#n đ&#o Natuna c&#a Nam D&#ng trong m&#t vòng lãnh h&#i kín. Vào năm 1993, b&# tr&#ng ngo&#i giao c&#a Trung Qu&#c cam k&#t mi&#ng v&#i b&# tr&#ng ngo&#i giao c&#a Nam D&#ng r&#ng Trung Qu&#c không đòi h&#i đ&#o Natuna đông dân c&# và quan tr&#ng v&# m&#t kinh t&#. Tuy nhiên t&# đó đ&#n nay, B&#c Kinh ch&#a chính th&#c xác nh&#n l&#i tuyên b&# này.

Theo Quy &#c LHQ và thông l&# qu&#c t&#, “lãnh h&#i” (“territorial waters”) tr&#i r&#ng 12 h&#i lý t&# đ&#ng b&# b&#n &# m&#c n&#c th&#p nh&#t. Tuy nhiên khi ký Quy &#c LHQ B&#c Kinh đã đính kèm b&#n tuyên ngôn bao g&#m đ&#nh nghĩa v&# lãnh h&#i và quy&#n c&#a nh&#ng qu&#c gia giáp ranh v&#i b&#n khác v&#i nh&#ng đ&#u v&#t trong Quy &#c LHQ. Ngoài ra, Trung Qu&#c còn tuyên b&# r&#ng:

1. Theo nh&#ng đ&#u kho&#n c&#a Quy &#c LHQ v&# Lu&#t B&#n, C&#ng Hòa Nhân Dân Trung Qu&#c s&# h&#ng ch&# quy&#n và quy&#n h&#n pháp lý trên đ&#c khu kinh t&# 200 h&#i lý và th&#m l&#c đ&#a.
2. C&#ng Hòa Nhân Dân Trung Qu&#c qua nh&#ng cu&#c tham kh&#o, s&# &#n đ&#nh ranh gi&#i lãnh h&#i v&#i nh&#ng n&#c có b&# b&#n đ&#i đ&#n ho&#c k&# c&#n Trung Qu&#c l&#n l&#t trên căn b&#n lu&#t qu&#c t&# và theo nguyên t&#c công b&#ng.
3. C&#ng Hòa Nhân Dân Trung Qu&#c tái xác nh&#n ch&# quy&#n trên nh&#ng qu&#n đ&#o và đ&#o nh&# đã li&#t kê t&#i Đ&#u 2 c&#a Đ&#o Lu&#t v&# Lãnh H&#i và Nh&#ng Khu V&#c Lân C&#n, đã đ&#c ban hành vào 25 tháng 2, 1992.

4. Cộng Hòa Nhân Dân Trung Quốc tái xác nhận rằng những điều khoản của Quy định LHQ và Luật Biển liên quan đến luật thông qua lãnh hải không làm thay đổi quy định của các ven biển đòi hỏi, theo đúng luật lệ của các nước này, một quốc gia khác phải xin sự chấp thuận trước khi họ có báo trước cho các ven biển để những chiếc tàu của quốc gia này đi qua lãnh hải của các ven biển.

Những tuyên bố này thay đổi đáng kể ý nghĩa của những điều khoản trong Quy định LHQ và trái ngược rõ ràng với luật biển thông thường. Trung Quốc đòi hỏi rằng các khu kinh tế không phải chỉ là ranh giới kinh tế (economic boundary) mà là ranh giới có chủ quyền (sovereign territory). Khi nói rằng ranh giới lãnh hải 200 hải lý, Trung Quốc cũng đòi hỏi rằng những hòn đảo không có người ở và những dải đá ngầm ở Biển Đông là lãnh thổ của Trung Quốc và những vùng có các khu kinh tế 200 hải lý từ mỗi đảo và thềm lục địa sẽ được mở rộng ra xa theo những Bức kinh muộn. Sau cùng những tuyên ngôn trên nói rằng đáng kể những điều khoản của Trung quốc, một các ven biển, bằng cách đòi hỏi các chiếc tàu đi qua trước hết phải xin giấy phép của Trung Quốc. Đây là một vi phạm Quy định LHQ và Luật Biển và luật lệ thông thường.

Quan điểm của chính quyền Trung Quốc có ảnh hưởng trực tiếp đến kinh tế vùng, và nên được do luật thông của phi cơ và thủy văn, các các các các hải và không quân Hoa Kỳ. Nếu Trung Quốc có quy định thi hành chủ quyền ở Biển Đông, tất cả những thông tin đi qua vùng biển này, bất kể mang cái nào, cũng sẽ phải tuân theo luật lệ của Trung Quốc và bất cứ lệ phí nào, thuế và những giới hạn khác mà Trung Quốc chọn lựa để áp đặt. Ngoài ra, Trung Quốc sẽ có quyền đánh cá và khai thác khoáng sản ở Biển Đông mà những quốc gia ven biển khác đưa vào đó một phần lớn để sinh sống. Sau cùng việc Trung Quốc đòi hỏi các chiếc tàu đi qua Biển Đông phải xin phép để thông tin tiêu chuẩn từ do luật thông vô hại của các chiếc tàu này. Hơn nữa, các chiếc tàu đi qua vùng biển này sẽ chịu những giới hạn và hạn chế.

Nếu áp dụng vào Biển Đông những giới hạn này sẽ thu hẹp nghiêm trọng hoạt động của Hải quân Hoa Kỳ và các nhân lực khả năng bảo vệ và chuyển hàng hải của Hoa Kỳ và quốc tế. Hơn nữa, căn cứ vào quan điểm của Trung Quốc, những việc xảy ra sau đây không phải là tình cờ và bất ngờ: (1) tranh chấp giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc về hoạt động của phi cơ do thám EP-3 gần đảo Hainan vào tháng Tám, 2001; (2) những hành động quấy rối hai chiếc tàu của Hoa Kỳ USNS Impeccable và Victorious vào mùa xuân 2009; (3) Sự cố đâm đầu giữa một tàu ngầm của Trung Quốc và chiếc tàu ngầm USNS John McCain vào tháng Sáu, 2009; và (4) tập dượt hải quân để phô trương lực lượng mới đây ở vùng Hoàng Hải (Yellow Sea). Những sự kiện trên đây nằm trong chiến lược của Trung Quốc nhằm khẳng định chủ quyền của Trung Quốc ở Biển Đông và rất có thể là vòng đầu trong trận đấu đang leo thang giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc.

Yêu sách của Trung Quốc mạnh mẽ như thế nào?

Trong thậ kậ thậ IX, mậ t chiế c thuyế n buộ m ỏ Rậ p (dhow) chìm ỏ ngoài khố i cậ a đố o Belitung, nay ỏ trong lãnh hậ i cậ a Nam Dắ ng ỏ phía nam cậ a Biể n Đông. Chiế c thuyế n này chậ a khoặ ng 60,000 di vậ t bậ ng vàng, bậ c, và đố sậ phấ t suậ t tậ hậ i cậ ng ỏ miể n nam cậ a tậ nh Quố ng Chậ u (Quangzhou) và đi đố n các thậ trậ ng ỏ Đông Nam Á. Nhậ ng ngườ dẫ n Nam Dắ ng đã khắ m phá chiế c thậ ng thuyế n này vào năm 1998 và đố c xem nhậ là mậ t khố o cậ quan trậ ng đố c tìm thậ y trong ngành hàng hậ i.

Con tậ u bậ đố m gậ n đố o Belitung không phậ i là thuyế n cậ a Trung Quố c (Trung Quố c đố i triệ u đố i nhà Đắ ng (Tang Dynasty) không có mậ t nậ n vậ hóa đi biể n), nhậ ng nó là biệ u tậ ng cậ a tậ tậ ng “dĩ hoa vi trung” cậ a Trung Quố c trong vùng Đông Á. Viế c đòi hậ i chậ quyế n cậ a Trung Quố c trên Biể n Đông mậ t phậ n đố a vào nhậ ng di vậ t cậ , tiể n kim loậ i, nhậ ng mậ nh vậ cậ a đố sậ , và nhậ ng thậ tậ ng tậ rậ i vẫ trên nhậ ng hòn đố o nhậ trong Biể n Đông. Nhậ ng di vậ t này rậ t có thậ không phậ i do thậ y thậ Trung Quố c đố i. Sậ kiể n này xem ra không ỏ nh hậ ng đố n nhậ ng yêu sắ ch kậ đố cậ a Trung Quố c.

Bậ c Kinh cũng không chậ ng minh đố c rậ ng dẫ n Trung Quố c sậ ng thậ ng trậ trên nhậ ng quậ n đố o Hoàng Sa và Trậ ng Sa, bậ i vì nhậ ng hòn đố o này không sậ ng đố c. Nhiệ u hòn đố o bậ ngậ p nậ c hoàn toàn hoặ c mậ t cách giấ đố n. Nhậ ng đố o hậ u hậ t khô rắ i thiệ u nguộ n nậ c và chậ u ỏ nh hậ ng cậ a gió mùa và mậ a lữ. Ngày nay, nhậ sậ cậ a nhậ ng đố o này đố u là nhậ ng đố n vậ quậ sậ đố c duy trì bậ i nhậ ng chi phí lậ n lao cậ a nhậ ng chính quyế n liê hậ . Nhậ ng binh sĩ này chậ u nhiệ u rậ i ro. Nhậ ng hòn đố o này không thậ gậ i là có mậ t đố i sậ ng kinh tậ và không thậ tậ o ra đố c mậ t đố c khu kinh tậ theo Đố u 121 cậ a Quy ỏ c LHQ.

Trung Quố c cũng đố n chậ ng mậ t sậ vậ bậ n mậ hậ , đắ ng ngậ vậ c, có tậ ch cách lậ ch sậ có tậ hậ n 2,000 năm trậ c đầ đố cậ gậ ng chậ ng minh chậ quyế n cậ a mình trên Biể n Đông. Chậ c chậ n là nhậ ng nhà thám hiệ m và ngườ dẫ n Trung Quố c đi qua Biể n Đông trong hai ngàn năm và mậ t sậ ngườ i đã ghi chép lậ i kậ công cậ a mình, nhậ ng cũng rõ ràng rậ ng Trung Quố c theo truyề n thậ ng xem đố o Hậ i Nam là tiể n đố n cuộ i cùng vậ phậ ng nam cậ a nậ n vậ minh Trung Quố c, chậ c chậ n cho tậ i cuộ i thậ kậ XIX.

Nhậ ng tài liệ u cậ cậ a Trung Quố c không phậ nhậ n đố c nhậ ng đòi hậ i chậ quyế n cậ a Việ t Nam, Phi Luậ t Tân, Mã Lai, Brunei, hoặ c Nam Dắ ng. Có nhiệ u tài liệ u khố o cậ chậ ng minh rậ ng nhậ ng ngườ i dẫ n Đông Nam Á đã sậ ng trên nhậ ng quậ n đố o này trậ c khi có lậ ch sậ Trung Quố c bậ ng vậ bậ n. Có nhiệ u đố t sớ ng di dẫ n đã đi đố n hai quậ n đố o Nam Dắ ng và Phi Luậ t Tân tậ 250,000 năm trậ c. Nhậ ng ngườ i này vậ t qua Biể n Đông đố đố n đố nh cậ tậ i nhậ ng nậ i mà con chậ u hậ ngày nay đang sinh sậ ng. Mậ c đố u, hai quậ n đố o Hoàng Sa và Trậ ng Sa

quá nh&# đ&# có th&# s&#ng th&#&#ng tr&# c &# đây, nh&#ng ng&#&i dân c&#a nh&#ng qu&#c gia ven bi&#n đã đánh cá và khai thác nh&#ng hòn đ&#o này tr&#&#c khi Trung Qu&#c t&#n t&#i.

Đ&#i v&#i nh&#ng n&#&c ven Bi&#n Đông, yêu sách c&#a Trung Qu&#c gi&#ng nh&# yêu sách c&#a m&#t ng&#&i hàng xóm đòi h&#i là con đ&#&#ng tr&#&#c nhà c&#a quý v&# là tài s&#n cá nhân c&#a h&#. Ngoài ra, ng&#&i hàng xóm này còn đòi h&#i c&# v&#a h&è, khúc đ&#&#ng lái xe vào nhà, v&#&n đ&#ng tr&#&#c đ&#n t&#n nh&#ng b&#c th&#m đ&#n vào c&#a nhà cũng thu&#c v&# h&#. Nh&#ng k&# b&#o v&# có võ trang c&#a ng&#&i hàng xóm đ&#u xe trên khúc đ&#&#ng lái xe vào nhà c&#a quý v&#. Chúng cũng có th&# ng&#t nh&#ng bông hoa trong v&#&n c&#a quý v&#. N&#u quý v&# hay nh&#ng ng&#&i hàng xóm khác ph&#n đ&#i, chúng s&# ph&# nh&#n giá tr&# c&#a quy&#n s&# h&u c&#a quý v&# và t&# ch&#i gi&#i quy&#t t&# tòa án. N&#u có ng&#&i nào khẳng khái đòi quy&#n s&# h&u, h&# s&# b&# nh&#ng k&# b&#o v&# đánh đ&#p.

Nh&#ng t&#m nhìn tranh đua

C&#ng đ&#ng th&# gi&#i, lãnh đ&#o b&#i Hoa K&#, đang theo đ&#u i m&#t t&#m nhìn v&# t&#&#ng lai c&#a Đông Nam Á và m&#t gi&#i pháp cho cu&#c tranh ch&#p v&# Bi&#n Đông, c&#nh tranh v&#i quan đ&#m v&# th&# gi&#i c&#a Trung Qu&#c. T&#m nhìn c&#a th&# gi&#i v&# các qu&#c gia theo mô hình Westphalian v&# các n&#&c đ&#c l&#p v&#i ch&# quy&#n v&# lãnh th&#. Hi&#n Ch&#&#ng Liên Hi&#p Qu&#c và Quy&#&c LHQ v&# Lu&#t Bi&#n là bi&#u hi&#n c&#a mô hình này. M&#t khác, t&#m nhìn c&#a Trung Qu&#c là m&#t tr&#t t&# th&# gi&#i theo ki&#u Trung Qu&#c, m&#t b&# m&#t m&#i c&#a m&#t h&# th&#ng ch&# h&u tri&#u c&#ng c&# x&#a theo đó, Trung Qu&#c là m&#t quy&#n l&#c &# trung tâm và B&#c Kinh là c&#c chính tr&# c&#a th&# gi&#i.

Nh&#ng qu&#c gia Đông Nam Á đã theo mô hình Westphalian và thành l&#p ASEAN đ&# b&#o v&# ch&# quy&#n và n&#n đ&#c l&#p c&#a m&#i thành viên. Tuy nhiên, h&# th&#ng ch&# h&u là m&#t ph&#n quen thu&#c c&#a l&#ch s&# Đông Nam Á. Nó đ&#&#c ch&#p nh&#n v&#i s&# m&#t mát c&#a n&#n đ&#c l&#p nh&# m&#t gi&#i pháp thay th&# cho vi&#c ph&#i đ&#&#ng đ&#u v&#i s&#c m&#nh c&#a Trung Qu&#c.

Tr&#t t&# th&# gi&#i theo ki&#u Trung Qu&#c.

C&# ch&# c&#a h&# th&#ng ch&# h&u th&#&#ng đ&#&#c mô t&# m&#t cách t&#&#ng đ&#i nhân t&#. Nh&#ng ông vua c&#a nh&#ng n&#&c [nh&#] ho&#c nh&#ng s&# th&#n c&#a nh&#ng vua này n&#p v&#t c&#ng và qu&# l&#y tr&#&#c hoàng đ&# Trung Qu&#c, công nh&#n ch&# quy&#n c&#a hoàng đ&#. Ng&#&c l&#i, nh&#ng vua đ&#&#c hoàng đ&# ban cho nh&#ng t&#ng v&#t đ&#t ti&#n và đ&#c quy&#n th&#&#ng m&#i sinh l&#i. Theo nh&#ng nhà s&# h&#c tán thành h&# th&#ng ch&# h&u, nh&#ng hoàng đ&# Trung Qu&#c ít khi nào can thi&#p vào n&#i b&# c&#a

một nước và không ham lợi về đất đai.

Sở dĩ là như vậy vì Trung Quốc xem như là một quốc gia chủ yếu là người Hán và người Hán cũng xem như là một quốc gia chủ yếu là người Hán. Hoàng đế không do dự sẽ dùng sức mạnh quân sự để bảo vệ tài sản của mình. Thí dụ vào thế kỷ XV, một vị vua chế độ Java của Nam Dương gửi một vài sứ thần đến Trung Quốc để xin được công nhận là phong chế của một vua của vùng Palembang, một thuộc địa của Trung Quốc như là một thuộc địa của Trung Quốc. Hoàng đế Trung Quốc gửi một hạm đội lớn để đòi vua của Java nộp 60,000 lạng vàng để chuộc tội và do đó vua này có thể bảo tồn đất đai và dân. Nếu không quân Trung Quốc sẽ ra tay trừng phạt.

Sau khi mất đi ngai vàng của hoàng đế Trung Quốc vào năm 1947, Đảng Cộng Sản Trung Quốc tìm cách kiểm soát tất cả những quốc gia chủ yếu. Họ gọi John K. Fairbanks chuyên về Trung Quốc đã mô tả quan điểm về thế giới của Trung Quốc bằng những vòng tròn đồng tâm với vòng bên trong gọi là “Vùng Trung Quốc” (Sinic Zone) bao gồm những nước có một nền văn hóa tương tự. Tiếp đến là “Vùng Nội Á” (Inner Asia Zone) bao gồm những nước chủ yếu giáp ranh với lãnh thổ Trung Quốc, và một “Vùng Ngoài” (Outer Zone) bao gồm những quốc gia dân man rợ. Những quốc gia Kashgar trước đây đã là một nước chủ yếu nằm trong Vùng Ngoài và Hàn Quốc nằm trong Vùng Trung Quốc. Ngày nay, chủ yếu quốc gia Kashgar là một phần của một tỉnh của Trung Quốc được đặt tên là Tân Cương (Xinjiang). Một dự luật của này đã hai lần tuyên bố để lập là Cộng Hòa East Turkistan vào năm 1933 và 1944, Quân Đội Giải Phóng Nhân Dân đã “giải phóng” nước này và sát nhập vào Trung Quốc vào năm 1949.

Cộng Hòa Nhân Dân Trung Quốc thiêu sự căm thù đối với những hành động trên tất cả các nước chủ yếu cũ. Hàn Quốc thoát khỏi sự phân chia của Kashgar vì sự vận động của Đảng Quốc Nhật. Hàn Quốc trở thành một quốc gia độc lập và Trung Quốc. Nhật Bản đã chiếm đóng vào năm 1895. Mặc dù thời gian Nhật chiếm đóng đã gây ra nhiều thảm họa như, cùng với một quốc gia Thái Chiên Thái Hai, đã giúp Hàn Quốc không bị Trung Quốc thôn tính như East Turkistan và Tây Tạng.

Như đã nói rằng Hàn Quốc có thể chia sẻ sự phân chia những nước chủ yếu cũ không phải là một quyết đoán mà là một ý kiến đã được đưa ra xét về Viện Khoa Học Xã Hội Trung Quốc. Vào năm 2002 chính phủ Trung Quốc đã tiến hành một dự án nghiên cứu gọi là Dự Án Đông Bắc. Vào năm 2004, những nhà nghiên cứu của Viện Khoa Học Xã Hội tuyên bố rằng chủ yếu quốc gia Koguryo không phải là một quốc gia độc lập của Hàn Quốc mà là một tỉnh của Trung Quốc. Trong cùng năm đó, Bộ Ngoại Giao Trung Quốc đã loan báo rằng một số nhà nghiên cứu nói đến Koguryo trong lịch sử của Hàn Quốc. Chánh phủ Trung Quốc đã chỉ xua những nhà nghiên cứu gọi là Dự Án Tây Bắc và Dự Án Tây Nam liên quan đến

Tân Cáng và Tây Táng. Chá còn là ván đề thái gian tráng khi Viát Nam Khoa Hác Xã Hái đáa ra đá án nghiên cáu vá các cáu váng quác trong vùng Đông Nam Á.

Đông Nam Á cũng có đác nán đác láp nhá vào sá chiám đóng cáa ngoái quác. Giáa hai thá ká XVII và XIX, nháng cáng quác Âu châu bánh tráng đá quác cáa mình đán nháng nán cá háu cáa Trung Quác á Nam và Đông Nam Á châu, bao gám cá Viát Nam và mát vài váng quác nám trong vùng thuác vá Phi Luát Tân và Nam Đáng ngày nay. Nhát Bán và Âu châu đá giành giát nháng nán cá này ra khái bàn tay cáa Trung Quác lúc đá đang yáu kém báng cái mà Trung Quác ngày nay cho là nháng “tháa hiáp bát công” và đá bián nháng thuác đáa cáa Trung Quác thành nháng thuác đáa cáa Âu châu. Sau khi đá quác Nhát bá phá háy trong Đá Nhá Thá Chián và nháng đá quác Âu châu rút khái Á châu nháng đá đá lái quan niám vá quác gia đác láp và có chá quyán. Trung Quác quá yáu đá có thá đòi lái quyán kiám soát nháng nán cá chá háu cũ tráng sá cháng đái cáa Âu châu và Hoa Ká, và nhiáu quác gia mái đá đác xây đáng trên nán táng cáa nháng thuác đáa cũ, đác thoát khái ánh háng cáa Trung Quác, ít nhát tám thái.

Đá theo đái tham váng cáa Bác Kinh, Trung Quác bát ká nháng “tháa hiáp bát công” đá tháng láng vái Nhát Bán và Âu châu, và đáa vào nháng liên há chá háu tráng thái ká thuác đáa [Âu châu] đá đáa nháng đòi hái chá quyán hián nay. Thá đá, giáa 1992 và 2000 Trung Quác và Viát Nam đá tháng láng vá lánh hái á Vánh Bác Viát. Viát Nam đáa vào Tháa Hiáp 1887 giáa Pháp và Trung Quác. Tuy nhián Trung Quác không công nhán giá trá cáa tháa hiáp này hoác nháng đòi hái cáa Viát Nam đáa vào lách sá. Sau cùng hai bên đáng ý ký kát tháa hiáp [mái], nháng hián nhián là quá bát công đái vái Viát Nam khián Hà Nái giá kín trong nhiáu năm. Sau cùng, mát sá đái u kián bá tiát lá ra ngoái, kích đáng đán cám xúc quác gia và đá đáa sá án đánh cáa chính phá Viát Nam.

Vì biên giái hián nay cáa mái quác gia á Đông Nam Á đáu đáa vào nháng tháa hiáp tá thái thuác đáa [Âu châu] (ká cá Thái Lan, mát nán cá không phái là thuác đáa cáa Âu châu nháng cũng đá ký tháa hiáp vá biên giái vái các đá quác Âu châu), kinh nghiám cáa Viát Nam là mát cánh cáo cho mái nán cá ASEAN toan tính tháng láng song pháng vái Trung Quác. Tuy nhián, chá mát thái gian ngán sau khi Viát Nam kát thúc tháa hiáp biên giái, Táng Tháng Gloria Macapagal Arroyo cáa Phi Luát Tân đá ký kát mát tháa hiáp vái Trung Quác vào năm 2004 vá viác khai thác đáu. Cũng giáng nhá Viát Nam, bà đá cá gáng giá kín nháng đái u khoán cáa tháa hiáp nháng không thành công. Phá lác “A” cho tháy ráng đáng biên giái bao gám mát vùng khá lán cáa đác khu kinh tá cáa Phi Luát Tân. Trong khoáng gán 150,000 cây sá vuông bao gám trong tháa hiáp, gán 24,000 cây sá vuông lánh hái tráng đá chá có Phi Luát Tân là nán cá đòi hái chá quyán. Khi nháng đái u kián cáa tháa hiáp bí mát này bá tiát lá, cám xúc quác gia mát lán náa lái báng lên. Ông Amado

Macasaet, chá nhiám táp chí đác áa chuáng và kính tráng Malaya đá nói ráng Táng Tháng Arroyo nên bá kát tái phán quác vì đá ký tháa hiáp mà theo ông có liên há tái mát món tián ná

“kèm theo hái lá và tham nháng”. Sau đó, ngay cá cáu Táng Tháng Marcos bá lát đá cũng còn đác cáa chuáng hán là Bà Arroyo.

Đái vái nháng thuác đáa cũ cáa Trung Quác, có rát ít lý do đá tin ráng làm hài lòng Trung Quác và Biên Đông sá tháa mãn sá ham muán vá đát đai hoác quyán bá chá cáa Trung Quác. Trong trát tá mái theo kiáu Trung Quác, Trung Quác không phái là mát nác trong mát cáng đáng mà là mát quác gia văn minh và lâu đái nhát giáa nháng nác mái má. Chá quyán cáa mái quác gia sau cùng đáu nhá vá vào Trung Quác và mác đá đác láp tùy thuác vào vái cá đánh giá “quyán lái cát lái” cáa Bác Kinh. Khi đát nháng cát mác đá đánh đáu biên giái và tái xác nhán “chá quyán không thá tranh cãi” vá Biên Đông, Bác Kinh đáng nhá muán ám chá ráng “Chúng ta có thá giái quyát ván đá này mát cách đá dàng, hoác khó khăn, nháng cũng ván là theo kiáu Trung Quác”.

Nháng nhán thác trong vùng Đông Nam Á

Chính sách ngoái giao hung hăng cáa Hoa Ká nhám quyát mát sá nác đá thành láp mát liên minh đái tráng vái Trung Quác chá làm cho Trung Quác càng nghi ngá vá mát chián lá cá be bá cáa Hoa Ká trong khi đó nháng hành đáng cáa Hoa Ká sá làm cho chính phá cáa nháng quác gia Đông Nam Á xa lánh. Nháng nác này láu tâm đái vái Bác Kinh hán là Hoa Thánh Đán và cũng cháu nhiáu áp lác kinh tá và quân sá cáa Bác Kinh, và do đó nháng nác này rát do đá không muán gây thù hán vái Trung Quác. Lý táng là nháng nác ASEAN muán Hái Quân Hoa Ká hián dián và Biên Đông đá duy trì hòa bình, trong khi đó nháng nác này đáng ngoái, tá vá bát đáng ý kián và cam đoan vái Bác Kinh ráng ASEAN không liên quan đán hành đáng cáa Hoa Ká. Dĩ nhiên vá pháng dián trí thác, nháng nác ASEAN có thá làm hán thá. Tìm hiáu quan đám cáa nháng nác này là bác đáu tiên đá phát trián mát chính sách quân bình và thích háp.

Nam Đáng, Mã Lai, Phi Luát Tân, Tân Gia Ba, và Thái Lan thành láp khái ASEAN vào năm 1967 vái mát mác tiêu đác công bá là nuôi dáng hòa bình và án đánh, nháng mác tiêu quan tráng nhát là ván đáng mái thành viên cháp nhán nguyên tác giáng nhá cáa mô hình Westphalian “tôn tráng lán nhau vá nán đác láp, chá quyán, công báng, toàn ván lãnh thá, và tính chát đác thù cáa mái nác”. Trong thái ká chián tranh lánh, ASEAN tiáp tác dián tián nhá mát công cá ngoái giao đángáng cách sá cánh tranh cáa các cáng quác trong vùng. Sau chián tranh lánh ASEAN tuyán má thêm Brunei, Cambodia, Lào và Viát Nam và táp trung vào vái cá phát trián kinh tá. Trong thá ká XXI, mát lán náa nháng ván đá an ninh lái trá thành áu tiên hàng đáu. Trác hát là ván đá kháng bá quác tá và cáp bián đã thúc đáy ASEAN háp tác, và nay là ván đá Trung Quác đang ván lán.

Căn cá vào ngân sách quác phòng gia tăng cáa nháng nác Đông Nam Á, mát sá nhà phân tách tình hình thá giái iác đoán ráng nháng nác này đã chuán bá tranh đua vá mát quân sá vá i Trung Quác. Thí dá, Vián Nghiên Cáu Hòa Bình Thá Giái iá Stockholm táng trình ráng vá khí nháp cáng vào Nam Dáng, Tân Gia Ba, và Mã Lai ián lát táng 84%, 146%, và 722% trong năm năm váa qua. Cùng trong khoán thái gian này, ngân sách quác phòng cáa Thái Lan táng gáp đôi. Mát sá nhà phân tách láp luán ráng chi tiêu quác phòng gia tăng đáng ká là dáu hiáu cho tháy là Đông Nam Á lo ngái vá mái đe dáa cáa Trung Quác. Rát tiác ráng ngoài nháng suy đián dáa vào nháng con sá, nái dung vá nháng hoát đáng quác chính phá có rát ít.

Thí dá tái Mã Lai, chi phi hàng tá Má kim đá mua táu ngám cáa Pháp và nhiáu vá khí đát tián khác liên há đán tham nháng quá mác nhiáu hán là chián lác quác phòng. Sá thát, lách sá mua vá khí cáa Mã Lai xem ra dánh vá i tham nháng khá nhiáu – mát cách trang đám quân đái vá i nháng vá khí mát đá tháp, đát tián làm ván đá tiáp ván trá nên phác táp mà không tăng giá trá chián đáu.

Tái Thái Lan, viác tăng cáng vá trang hián tái chá bát đáu tá sau cuác đáo chính vào năm 2006 và mát chính phá phá thuác vào quân đái đác thành láp. Ngoài ra, mác đáu các vá táng đáu tán thành mát chính sách quác phòng thân Má, nháng Thái Lan lái mua vá khí cáa nháng công ty không phái là cáa Hoa Ká. Theo mát quan đám tiáp ván, mát kho vá khí đá loái khác nhau rát khó và tán kém đá báo trì. Mát khác, sá dáng nháng công ty cung cáp vá khí nhá và không phái Hoa Ká có thá giúp cho nháng sĩ quan Thái Lan có cá hái đác tián lái quá.

Tái Phi Luát Tân, mát quác gia Đông Nam Á, thá hai sau Viát Nam, phái đáng đáu vá i mái đe dáa Trung Quác, an ninh quác gia không quan tráng báng chính trá nái bá. Ká tá ngày 11/9/2001, Hoa Ká giúp Phi Luát Tân cái tián quân đái. Sá trá giúp cáa Hoa Ká táng tá khoáng \$38 triáu vào năm 2001 lên gán tái \$120 triáu vào năm 2010. Thêm vào đó là hàng triáu Má kim, không tính vào sá tián trá giúp trên, chi tiêu vào nháng cuác thao dián quân sá hán háp nhám tăng cáng khá năng cáa quân lác cáa Phi Luát Tân. Mác dù Hoa Ká đã có nháng cá gáng thác lòng, rát tiác là quân lác cáa Phi Luát Tân chá đác cái tián mát cách không đáng ká.

Tình tráng thiáu cái thián này liên há đán viác giám ngân sách quác phòng cáa Phi Luát Tân. Khi Hoa Ká táng vián trá, Quác Hái Phi Luát Tân lái giám ngân sách quác phòng. Ngoài mái đe dáa tá Trung Quác, Phi Luát Tân cũng bá bao vây bái mát sá nái loán, tuy nhiên, phán lán trang bá cáa quân đái Phi Luát Tân thuác vào thái ká chián tranh Viát Nam và ngân sách quác phòng chá báng 1% cáa GDP, hoác vào khoáng \$1.16 tá vào năm 2009. Mác dù hay có lá vì vián trá cáa Hoa Ká không hán chá, nhiáu chính trá gia Phi Luát Tân, ká cá Táng Tháng Benigno

Aquino III, cám tháy ráng há có quyán đánh cánh uán. Làm ngá vá viác thiáu tài trá đái vái nháng lác láng an ninh cáa Phi Luát Tân, nháng chính trá gia này đòi hái cáu xét lái Tháa Hiáp vá Nháng Lác Láng Thám Viáng (tháa hiáp này cho phép sá có mát cáa quân nhân Hoa Ká đá huán luyán Quân Lác Phi Luát Tân). Há cháng đái vì cho ráng Hoa Ká không làm đá đá hián đái hóa Quân Lác Phi Luát Tân và há dùng Tháa Hiáp vá Nháng Lác Láng Thám Viáng đá đòi hái thêm bao cáp cáa Hoa Ká

May mán là tình tráng an ninh á Đông Nam Á không phái tát cá đáu đá mua chuác báng tián và biáng nhác. Cá Viát Nam lán Nam Dáng đáu mua sám nhiáu vũ khí nhám vào viác tăng cáng an ninh quác gia. Ngoài ra, sau nhiáu tháp niên đáu tá khôn ngoan, quân lác Tân Gia Ba thuác háng quác tá và cho tái nay có mát sác mánh lán nhát trong khái ASEAN.

Trên giáy tá, hái và không lác cáa toàn thá ASEAN có vá mánh má. ASEAN có 680 phi cá chián đáu vái cánh cá đánh, 412 chián hám, và 8 táu ngám. Nháng con sá này không đá đá đánh bái Quân Đái Giái Pháng Nhân Dân vái 2,300 phi cá chián đáu, 65 táu ngám, và 256 chián hám, nháng đá đá là mát lác láng ngán chán. Không may là ASEAN không phái là mát tá chác nhá NATO [North Atlantic Treaty Organization]: Không mát nác nào á trong vùng Đông Nam Á bá ràng buác vào mát tháa hiáp chung đá giúp đá mát nác khác trong tráng háp bá tán công. Tuy nhiên có mát vài cá gáng á đáa pháng đá phái háp hoát đáng quân sá.

Nam Dáng là mát nác lán trong vùng Đông Nam Á, chiám khoáng 40% dân sá cáa vùng, có mát nán kinh tá lán nhát và là mát nác đang phát trián dân chá. Tám nhìn cáa Nam Dáng vá nháng hành đáng cáa Trung Quác phán ánh tám nhìn cáa Nam Dáng vá chính mình. Phát biáu tái Trung Tâm Nghián Cáu Chián Thuát và Quác tá Vá Washington-DC, ông Marty Natalegawa nói “Đái vái nháng thành vián cáa ASEAN, đáu đáng lo ngái hán là Bián Đông có thá trá thành mát sán kháu cáa sá đái nghách”. Mác tiêu cáa Nam Dáng, và cũng là cáa ASEAN, là cân báng Hoa Ká đá đá đáu vái Trung Quác nhám báo vá sá toàn ván lãnh thá và nán đác láp.

Chính phá Viát Nam nhán thác Trung Quác nhá mát mái đe đáa cho sá sáng còn, mát lo âu đác kiám cháng báng kinh nghiám lách sá. Viát Nam có mát lách sá đác ghi chép lái khoáng 2,700 năm. Trung Quác chiám đáng Viát Nam trên mát ngàn năm trong sá nháng năm đó và Hà Nái phái cháu đáng mát thân phán chá háu trong phán lán nháng thái gian còn lái. Mác dù trái qua nhiáu cuác chián khó khăn và lâu dài vái Trung Quác, Hà Nái đác háng đác láp thác sá trong nháng giai đán ngán ngái.

Kinh nghi&#m c&#a Hà N&#i đ&#i v&#i Trung Qu&#c sau khi v&#&#ng qu&#c Trung Hoa s&#p đ&# là ch&# quy&#n và n&#n đ&#c l&#p c&#a Vi&#t Nam b&# Trung Qu&#c coi th&#&#ng. Vào năm 1979, Trung Qu&#c đã t&#n công Vi&#t Nam và chỉ&#m đóng m&#t ph&#n c&#a Vi&#t Nam trong m&#t th&#i gian ng&#n đ&# tr&#ng ph&#t Vi&#t Nam v&# nh&#ng chính sách mà B&#c Kinh không thích. Ngoài ra, H&#i Quân Trung Qu&#c trong nhi&#u tr&#&#ng h&#p đã t&#n công và đánh chìm chi&#n h&#m c&#a Vi&#t Nam ho&#t đ&#ng &# ngoài kh&#i mi&#n nam Vi&#t Nam cách xa b&# bi&#n c&#a Trung Qu&#c hàng trăm đ&#m; binh sĩ Trung Qu&#c đ&#n trú trên nh&#ng hòn đ&#o nh&# và đ&#o san hô trong đ&#c khu kinh t&# c&#a Vi&#t Nam; chỉ&#n h&#m Trung Qu&#c th&#&#ng xuyên qu&#y nhi&#u và b&#t b&#ng&# dân Vi&#t Nam; B&#c Kinh c&#n tr&# nh&#ng n&# l&#c khai thác khí thiên nhiên n&#m sâu trong đ&#c khu kinh t&# c&#a Vi&#t Nam. Tuy nhiên, Hà N&#i r&#t c&#n th&#n không khiêu khích Trung Qu&#c và t&#p t&#c theo đ&#i quan h&# t&#t đ&#p v&#i B&#c Kinh.

M&#c dù Tân Gia Ba không là m&#t thành ph&#n trong v&# tranh ch&#p lãnh h&#i &# Bi&#n Đông, và 75% dân s&# thu&#c g&#c Trung Qu&#c, quan đ&#m c&#a Tân Gia Ba v&# m&#t Trung Qu&#c đang v&#&#n lên ch&#ng minh r&#ng ASEAN nghi&#ng v&# ý đ&#nh c&#a Trung Qu&#c. Tân Gia Ba là m&#t qu&#c gia g&#m nhi&#u s&#c t&#c, nh&#ng ph&#n l&#n dân s&# xu&#t thân t&# nh&#ng di dân t&# Trung Qu&#c, ph&#n l&#n là nh&#ng ng&#&#i lao đ&#ng đ&#&#c tuy&#n m&# trong th&#i k&# Anh đô h&#. M&#t s&# qu&#c gia trong vùng b&#c b&#i v&#i Tân Gia Ba và th&#&#ng nghi&#ng v&# s&# trung thành c&#a n&#&#c này, b&#i vì dân là nh&#ng ng&#&#i nh&#p c&# và thành công v&# kinh t&#. M&#c dù, Tân Gia Ba thi&#t l&#p liên h&# kinh t&# v&#i Trung Qu&#c trong nhi&#u th&#p niên, Tân Gia Ba là m&#t n&#&#c cu&#i cùng trong kh&#i ASEAN thi&#t l&#p bang giao chính th&#c v&#i C&#ng Hòa Nhân Dân Trung Qu&#c vào năm 1990.

Đ&# b&#o đ&#m v&#i nh&#ng n&#&#c láng gi&#ng (và thông báo cho Trung Qu&#c) r&#ng Tân Gia Ba không ph&#i là m&#t t&#nh c&#a Trung Qu&#c, Th&# T&#&#ng Lý Hi&#n Long trong bu&#i l&# m&#ng ngày qu&#c khánh trong tháng 8, 2010 đã mô t&# n&#n văn hóa đ&#c thù c&#a Tân Gia Ba, bao g&#m vi&#c ch&#p nh&#n ti&#ng Anh là m&#t ngôn ngữ qu&#c gia và nh&#ng th&#c ăn đ&#c thù c&#a Tân Gia Ba. Đ&# nh&#n m&#nh v&# thông đ&#p trên, m&#t bài xã luận đăng trên t&# Straits Times, m&#t t&# báo qu&#c gia và c&# quan ngôn luận c&#a chính ph&# vào ngày 6 tháng 9, 2010, đã nh&#n m&#nh r&#ng dân Tân Gia Ba không ph&#i ng&#&#i Trung Qu&#c &# h&#i ngo&#i, bài báo vi&#t “t&# ‘ng&#&#i Trung Qu&#c h&#i ngo&#i’ gi&#y v&# nh&#ng ng&#&#i Tân Gia Ba thu&#c t&#t c&# m&#i ch&#ng t&#c b&#i vì nó ám ch&# r&#ng nh&#ng ng&#&#i Trung Qu&#c &# Tân Gia Ba b&#ng cách nào đó là &# n&#&#c ngoài, tách bi&#t kh&#i ‘l&#c đ&#a’. Nó cũng ám ch&# r&#ng m&#t nguy&#n v&#ng ‘tr&# v&#’ m&#t ngày nào đó. S&# th&#t là ph&#n đông nh&#ng ng&#&#i Tân Gia Ba &# t&#i đây, không ph&#i &# ‘n&#&#c ngoài’. Ngu&#n g&#c c&#a h&# là &# đây”. Trong m&#t bài xã luận vào mùa hè năm ngoái, t&# báo Straits Times ch&#p nh&#n ph&#&#ng pháp m&#i c&#a Hoa K&# đ&# gi&#i quy&#t v&#n đ&# Bi&#n Đông và c&#nh giác B&#c Kinh r&#ng “nh&#ng hành đ&#ng c&#a h&# s&# đ&#&#c theo dõi ch&#t ch&# v&# nh&#ng gì B&#c Kinh đã nói v&# s&# tr&#i đ&#y hòa bình c&#a m&#t c&#&#ng qu&#c đang phát tri&#n”.

M&#t quan tâm l&#n nh&#t c&#a Tân Gia Ba liên quan đ&#n chính sách m&#i c&#a Hoa K&# không ph&#i là lo s&# khiêu khích Trung Qu&#c nh&#ng là tính ch&#t thi&#u kiên đ&#nh c&#a chính sách ngo&#i giao c&#a Hoa K&#, m&#t quan đ&#m ph&#n &#nh v&# th&# c&#a t&#t c&# ASEAN. Theo quan đ&#m c&#a ASEAN, m&#c dù Trung Qu&#c r&#m r&# ra nh&#ng tuyên ngôn và có nh&ng hành đ&#ng quân s&# có tính cách ph&#

15 / 18

Trung Quốc tỏ ra mối đe dọa quân sự đáng kể và hi vọng, nhưng bắt đầu sự trợ giúp của Hoa Kỳ bằng tăng cường lực lượng quân sự giúp đỡ xây dựng một căn nhà bằng cách bắt đầu với mái nhà. Ưu tiên thứ nhất cho mối quan hệ này là xây dựng nên nhà bằng cách dần dần thông luật pháp và giảm bớt tham nhũng. Ngoài ra Tân Gia Ba, mối quan hệ gia trong ASEAN đầu có những hệ thống luật pháp mới nhất. Tham nhũng từ pháp luật dân chúng của các nước chán ghét, ở Nam Đông ngẩng đầu là “tổ pháp mafia” và Hoa Kỳ trợ giúp để chống lại những hệ thống này rồi để các hoàn cảnh. Hoa Kỳ có những chương trình để bắt của hai Bộ Tư Pháp và Bộ Nội An có thể giúp những nước của các hệ thống pháp của để a phòng ngừa và đây phải là trợ giúp ưu tiên nhất.

Ưu tiên thứ hai để xây căn nhà của ASEAN là những bộ luật và cấu trúc kinh tế để giữ mái. ASEAN đã để để các những tiến bộ trong việc giảm bớt những giới hạn của nền kinh doanh giữa các nước. Nước này của phải để để tiếp tục và những nước thành viên phải của nền kinh tế của bắt đầu cho phép kinh tế phát triển. Một lần nữa, Hoa Kỳ có nhiều bộ và các quan có thể giúp phát triển kinh tế trong vùng Đông Nam Á. Để bắt, Để Di Dân Thông tin Mỹ Hoa Kỳ có thể thông tin thuyết để thuyết lập một thể a hiệp thông tin mới giữa Hoa Kỳ và ASEAN, có thể theo mô hình của thể a hiệp thông tin mới song phòng ngừa giữa Hoa Kỳ và Việt Nam. Thể a hiệp này đã giúp rất nhiều cho việc của nền kinh tế ở Việt Nam.

Tại Đông Nam Á, Hoa Kỳ có thể bảo vệ an ninh cho những nước ASEAN trong một thời gian, nhưng cam kết này không thể là một bên phần không đầy. Bao cấp về an ninh, cũng giúp những bao cấp an sinh xã hội, thông tin mới hoặc công nghệ, có thể trở nên tốn kém và sau chốt có thể để a để những hành động phần lớn ý để nh ban đầu của trợ cấp.

Nếu có những cái thì đáng kể trong những hệ thống luật pháp và trong lãnh vực phát triển kinh tế, sự cần thiết về quân sự sẽ để một cách tự nhiên. Trút khỏi gánh nặng mua những hệ thống vũ khí mà công dụng thực tiễn của chúng chỉ là làm giàu những chính trị gia hoặc những ông trùm, sẽ giúp gia tăng khả năng quân sự mà không tăng thêm một xu chi phí. Hơn nữa, với những nền kinh tế quốc gia lớn hơn và mạnh hơn, quân đội trong vùng sẽ có nhiều tài nguyên hơn cho chương trình hiện đại hóa mà không phải làm tăng gánh nặng của người đóng thuế. Ngũ Giác Đài đã có những chương trình trợ giúp quân sự mạnh mẽ trong vùng và quân đội quốc gia để của các nước sẽ có nhiều khả năng hơn để để để sự trợ giúp của Hoa Kỳ.

Về phòng ngừa di dân ngoại giao, ASEAN nên bắt đầu cuộc thông tin thuyết giữa những thành viên với biên giới của nó. Bắt đầu tiến trình này có thể buộc Trung Quốc phải yêu cầu để để tham gia vào trong tiến trình đa phòng ngừa và cho phép ASEAN để ra những điều kiện để thông tin thuyết. Ngay

cá náu Bờ c Kinh không tham gia, mát tháa hiáp vá biên giái giáa nháng nác ASEAN sá phác táp hóa chính sách ngoái giao và làm há háng chián thuát đáa song pháng cáa Trung Quác.

Vá pháng dián quân sá, ASEAN nên bát đáu tián trình cái tá khá năng thác hián phòng vá quân sá chung. Xây dáng trên nháng bác nhá đã bát đáu – cháng kháng bá liên quác gia, ngăn chán cáp bián, và trá giúp thiên tai – Quân đái cáa nháng nác ASEAN nên bát đáu tìm kiám cá hái đá cái thián khá năng thác hián nháng hành quân chung cáa liên minh. Mác tiêu ngoái giao và chính trá đã công bá cáa ASEAN là báo vá chá quyán và sá toàn ván lãnh thá cáa các nác thành viên. Xây dáng mát lác láng quân sá ngăn chán chung đá báo vá nháng mác tiêu này cháng lái mái ká thù không phái là mát hoát đáng cháng Trung Quác.

Sau cùng, bài viát này không có mác đích đá láp luán ráng Bờ c Kinh sá cán phái thác hián nháng đác quyán cá xáa cáa há, nháng tá táng “đá hoa vi trung” là mát nán táng lách sá mà nháng nhà lãnh đáo Trung Quác sá đáa vào đá nhìn thá giái. Bờ c Kinh cán phái đáng cá thuyát phác đá trá thành mát ngáng i nhiát táng há mô hình Westphalian. Cáu Phó Bá Tráng Ngoái Giao Robert Zoellick tháng phát biáu ráng Trung Quác cán là mát “ngáng i chia sá trách nhiám” (stakeholder) nhiáu hán trong há tháng quác tá và mác tiêu này cán đáng duy trì trong chính sách dài hán cáa Hoa Ká. Trong náa phán sau cáa thá ká XX, Trung Quác đáng háng rát nhiáu tá sá báo vá cáa mô hình Westphalian vá mát quác gia đáng láp có chá quyán và mát há tháng quác tá ráng lán hán. Ngày nay, Trung Quác lán đá đáng nháng đán trát tá thá giái, nác này không đáng cá phép thiát láp mát cáu trúc gám nhiáu táng láp, vá i mát Trung Quác đòi hái nhiáu quyán lái to lán hán nháng quác gia khác.

Nháng ngáng i làm chính sách ờ Washington cán phái nhá ráng Trung Quác hián tái không là mát mái đáa cho bát cá mát nác nào. Mác đáu có tiám năng đáng ká đá xáy ra mát cuác đáng đá giáa Hoa Ká và Trung Quác, chính sách ngoái giao tát tái Washington và sá tráng thành chính trá đang lán mán há Bờ c Kinh có thá ngăn ngáa đáng sá đái đáu đó. Cách tát nhát đá đáng mác tiêu này là đáa Trung Quác vào nháng tá chác có luát lá và kháng đáng ráng Trung Quác phái tuân theo nháng luát lá đó. Tháa hiáp quan tráng nhát vá hàng hái là Quyác LHQ vá Bián, nháng Hoa Ká cháa phê chuán tháa hiáp này và nhá váy có ít quyán hành đáng nháng đán viác thi hành hán là Trung Quác. Mát cách duy nhát đá Hoa Ká có mát chángái tái hái nghá Quyác LHQ vá Bián là thông qua Quyác LHQ vá Bián và tham đá vào nháng áy ban háng đán viác thi hành.

Quyán lái cáa Hoa Ká trong viác duy trì quyán tá do láu thông ờ Bián Đông và nháng vùng bián tranh cháp khác nên đáng báo vá báng chính sách ngoái giao, há trá bái sác mán quân sá. Hoa Ká không đáng cá chán bác hay tháa hiáp, bái vá bát cá mát nháng bá nào đái vái nháng

Làm sao Đòi hỏi Phó vớ i Bả c Kinh ầ Biế n Đông?

Tác Giả: Dana Dillon, ng&#i d&#ch: Nguy& n Qu& c Kh& i
Thứ Bảy, 02 Tháng 7 Năm 2011 04:50

đòi h& i phi lý c& a Trung Qu& c s& không nh& n đ& c s& bi& t ầ n, nh& ng s& tr& thành m& t ti& n l& cho nh& ng đòi h& i trong t& ng lai c& a Trung Qu& c. V& hai m& t ngo& i giao và quân s& , Washington ph& i ti& p t& c tri& n khai l& c l& ng đ& đ& ngăn ch& n nh& ng tham v& ng đ& t đ& i không th& bào ch& a đ& c c& a Trung Qu& c.

Countering Beijing in the South China Sea

Dana Dillon

Policy Review No. 167, June 2011

Hoover Institute - Stanford University

Ng& i d& ch: Nguy& n Qu& c Kh& i